

7/7387
GK 172

**T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI**

.../.../2012

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.00.610-305

Konu : Soru Önergesi (7/7387)

02.07.2012* 14493

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 24/5/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-67961 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Ali HALAMAN'ın Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/7387 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı. (2 sayfa)

Adana Milletvekili Sayın Ali HALAMAN'a Ait 7/7387 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-) Bankacılık hizmet ve işlemleri üzerinden alınacak ücret ve masraflar, 5411 sayılı "Bankacılık Kanunu"nun 144 üncü maddesi ve Bakanlar Kurulunun 16/10/2006 tarihli ve 2006/11188 sayılı "Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Özel Cari Hesaplar Dahil Bu İşlemlerde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Kararı"na istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na yürürlüğe konulan 2006/1 sayılı "Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğ" ile düzenlenmiştir. Söz konusu Tebliğin 4 üncü maddesinde; bankaların, reeskont kaynaklı krediler dışındaki kredilere uygulanacak faiz oranları ile faiz dışında sağlanacak diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelikleri ve sınırlarını serbestçe belirleyebilecekleri öngörülmüştür.

Bu itibarla; yukarıda yer verilen mevzuat uyarınca, kullanılan kredilere uygulanacak faiz oranları, sağlanabilecek diğer menfaatler ve tahsil olunacak masraflar, bankalar tarafından serbestçe belirlenebilmektedir.

Ancak, 4077 sayılı "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun"un '*Sözleşmedeki Haksız Şartlar*' başlıklı 6 ncı maddesi uyarınca; sözleşmeye, tüketici ile müzakere edilmeden tek taraflı olarak konulan, tarafların hak ve yükümlülüklerinde tüketici aleyhine bir dengesizlik yaratan ve iyi niyet kurallarına aykırı olan sözleşme şartları haksız olarak değerlendirilmekte ve hukuken geçersiz sayılmaktadır. Ayrıca, tüketici sözleşmelerinde yer alan haksız şartların tespitine ilişkin usul ve esasları belirleyen "Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmelik"te yer alan '*Sözleşme Şartlarının Haksızlığının Değerlendirilmesi*' başlıklı 6 ncı maddesinde; sözleşme şartlarının tüketicinin anlayabileceği şekilde açık ve anlaşılır dilde yazılmış olması gerektiği hükmü yer almaktadır. Söz konusu düzenlemeler ile sözleşmenin zayıf tarafı olan ve hiçbir şekilde sözleşmenin içeriğine etki edemeyen tüketicilerin çıkarlarının korunması ve tüketicinin, taraf olduğu sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinin ne olduğunun açıkça belirtilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümleri; bankacılık hizmetleri karşılığında tahsil olunan dosya masraflarına ilişkin sözleşme şartlarına da uygulanmaktadır. Bunun somut örneğini ise; Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin, 10/02/2011 tarihli 2010/11726 Esas ve 2011/1870 sayılı Kararı oluşturmaktadır. Söz konusu Kararda; Yargıtay 13. Hukuk Dairesi, dosya içerisinde bulunan taraflar arasında imzalanan konut kredi sözleşmesinin 2 nci maddesince müşterinin ödeyeceği toplam borç tutarı belirtilmesine rağmen dosya masrafı adı altında tüketiciden herhangi bir masraf alınacağına dair hüküm bulunmaması nedeniyle Isparta Tüketici Sorunları Hakem Heyeti'nin dosya masrafı adı altında alınan paranın tüketiciye iade edilmesi yönündeki kararını kabul ederek; davacı Bankanın temyiz talebinin reddine hükmetmiştir. Yargıtay'ın bahse konu kararı Bakanlığım görüşüyle de paralellik arz etmektedir.

2-3-) Bilindiği üzere elektrik piyasasının düzenleyici kuruluşu Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu olup kayıp-kaçak bedeli, 4628 sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu" ve ikincil mevzuat uyarınca alınmaktadır. Bahse konu mevzuat kapsamında 16/12/2010 tarih ve 2932 sayılı Kurul Kararıyla 2011-2015 dönemini kapsayan ikinci uygulama döneminde 21 dağıtım şirketi için kayıp kaçak hedefleri belirlenmiştir. Anılan Kurul Kararının, yargı organı tarafından aksine hüküm verilmediği sürece Kurumun bir düzenleyici işlemi olarak tüm tüzel ve gerçek kişileri bağlayıcı niteliğe haiz olduğu aşıkardır.

Öte yandan; Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında sözleşmelerde açıkça belirtilmeyen ücret ve masrafların tüketicilerden tahsil edilmesine yönelik uyuşmazlıkların çözümü ile elektrik faturalarında yer alan kayıp kaçak bedeli adı altında alınan ücretlere ilişkin uyuşmazlıkların çözümünde iki kurum yetkili kılınmıştır. Bunlar, ilçelerde “Kaymakamlık” bünyesinde oluşturulan “Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri” ve illerde “Tüketici Mahkemeleri”dir. Halen Tüketici Mahkemesi oluşturulmayan yerlerde ise genel görevli Asliye Hukuk Mahkemeleri “Tüketici Mahkemesi” sıfatıyla görev yapmaktadır. Tüketici mahkemelerinde açılacak davalar her türlü resim ve harçtan muaftır.

Buna göre;

a) Değeri 2012 yılı için, 1.161,67-TL’nin altında bulunan uyuşmazlıklarda Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvuru zorunlu olup bu heyetin vereceği karar tarafları bağlamaktadır. Taraflar ise bu karara karşı 15 gün içinde Tüketici Mahkemesine itiraz edebilirler.

b) Değeri 2012 yılı için, 1.161,67-TL ve üzerindeki uyuşmazlıklarda ise Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurulabileceği gibi doğrudan Tüketici Mahkemesine de başvurulabilmektedir. Tüketici Sorunları Hakem Heyetinin vereceği karar bağlayıcı nitelikte olmayıp delil niteliğinde olduğundan, uyuşmazlığın çözümlenmemesi halinde yine Tüketici Mahkemesine başvurulması gerekmektedir.

Ayrıca, elektrik faturalarında yer alan kayıp/kaçak kullanım bedeli ile ilgili olarak; Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun, konunun tarafı olan tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak hazırladığı 22/02/2012 tarihli ve 6 no.lu Kararında; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yapılması gereken çalışmalar belirtilmiştir.

4-5-) Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun 1995 yılında yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanunda 2003 yılında kapsamlı bir değişikliğe gidilmiş olup yapılan değişikliklerden bu yana geçen 9 yıl içinde AB Tüketici Hukukunda da bazı değişiklik ve ilaveler olmuştur. Dolayısıyla; AB Mevzuatı ile tam uyumun sağlanmasını teminen mevzuatın gözden geçirilmesi ve kısmen yeniden kaleme alınması ihtiyacı hasıl olduğundan, bu kapsamda Bakanlığında Kanun değişikliği çalışmaları yapılmaktadır.